

5782 Wajeera (Haftara) - Eerst de ander

Het verband tussen het verhaal van de parasja en de haftara is deze week duidelijk. Zowel in de parasja als in de haftara wordt het verhaal verteld over een vrouw (Sara/de Sjoenamitische vrouw) die gastvrij zijn tegenover een bijzondere gast (de engelen/Elisja, de profeet) en daarvoor een beloning krijgen: een zoon.

Op het eerste gezicht een logische keuze. En dat is het ook.

Alleen er is hier een diepere achtergrond die de moeite waard is erbij te vermelden.

De Gemara (Bab. babba Kamma 92a) leert o.a. van het verhaal uit deze weeks parasja van Avraham en Avimelech een regel: "Iemand die voor zijn vriend dawwent, wordt eerst zelf verhoord". Avimelech en zijn volk waren onvruchtbaar geworden, dit om te voorkomen dat hij zich aan Sara zou vergrijpen. Toen hij zijn fout inzag, zei Hasjem tegen hem: "Vraag aan Avraham, de profeet voor jou te bidden".

Hij deed dat en Avraham deed dat. Nu zou je verwachten dat Avimelech weer kinderen zou gaan krijgen. Maar het eerste dat de Tora schrijft is: 'En Hasjem herinnerde Zich Sara' en zij werd weer jong en vruchtbaar.

In een situatie dat jij iets nodig hebt en dat aan Hasjem zou willen vragen in je tefilla, maar je vriend, je medemens heeft hetzelfde nodig en je beslist eerst voor deze ander te dawwenen - en een en ander is oprecht - dan verhoort Hasjem jouw tefilla maar zal ook jouw eigen noden niet vergeten, sterker nog Hij zal die eerst ledigen.

De chesed die jij doet, de tefilla die je voor een ander uitspreekt in plaats van voor jezelf, is de reden hiervoor. Maar dat is dan tegelijkertijd ook de voorwaarde van chesed: op het moment dat je er mee bezig bent, moet die ander voorop staan.

Wij doen veel en graag chesed maar vaak toch voornamelijk als het ons goed uitkomt. Wij zien die ander als het lijdend voorwerp van onze goedheid.

Dit is nog steeds chesed maar niet op het niveau van Sara of de Sjoenamitische. Daar werd de ander de hoofdpersoon, het onderwerp van de zin. De ander staat centraal op het moment dat zij chesed deden en daarmee gold voor hen de bovengenoemde regel. En gaf Hasjem, Die immers precies weet wat we nodig hebben, aan hen hun beloning vanwege de chesed die zij deden.